

állabbecslési módot, hanem egyszerűen a többi becslési módoknál — a melyek alkalmazása próbafák döntésével, köbtartalmuk mérésével stb. jár — ezt a munkát helyettesíti, tehát összeköthető a Draudt, Urich s mások módszerével, vagy a próbaterezéssel.

A táblák alkalmazás előtt — ahogy a fatermési táblázattal is tesszük — megvizsgálandó, hogy a felbecslendő állabok a táblák melyikének anyagához állanak legközelebb, s ezt a táblát kell azután használnunk.

A mondottakból tudományos értékű eredményeket nem akarok levonni, egyszerűen azt a gondolatomat fejezem ki, hogy e tábláknak egy erdőkezelősnél sem volna szabad hiányozniok, s azután addig is, míg a hazai erdészeti kísérleti ügy megszületik, minden erdőkezelő a táblák berendezésének megfelelő becsléseket végezzen, a mire az évi tüzi és épületfa döntéseknél, áterdöléseknél bő alkalom és tömérdek anyag kínálkozik, azután pedig a becsléseket küldje be összegyűjtés végett az erd. akadémiának vagy az erdészeti egyesületnek, amely azt a leendő feldolgozás számára megőrizheti.

Az államerdészet 1895. évi költségvetése.

Az alábbiakban közöljük az államerdészet 1896. évi költségvetését az indokolással együtt.

Állami erdők.

Az állami erdőknél az 1896. évre előirányzott rendes kiadások és bevételek, összehasonlítva az 1895. évi költségvetés tételeivel, a következő táblázatban sommásan és rovatonkint vannak kimutatva-

Rovat	Kiadások	1896.	1895.	1896. évre tehát	
		évi előirányzat		több	keve- sebb
		forint			
Kezelési kiadások					
1	Személyi járandóságok --- --- ---	977339	933666	43673	—
2	Iroda- és szolgatartási átalányok	13809	13775	34	—
3	Egyéb irodai költségek --- --- ---	28622	28175	447	—
4	Lőtartási és utazási átalányok ---	94220	96380	—	2160
5	Egyéb utazási költségek --- --- ---	99600	99570	30	—
6	Kezelési épületek fentartása --- ---	65600	67401	—	1801
7	Jutalmak és segélyek --- --- ---	8412	8340	72	—
8	Egyéb előre nem látható költségek	22280	22080	200	—
8a	Perköltségek --- --- ---	5280	6020	—	740
	Összeg	1315162	1275407	39755	—
Közterhek.					
9	Adó és egyéb közköltségek --- ---	577636	574355	3281	—
10	Egyházi és jótékony célok --- ---	68359	69195	—	836
	Összeg	645995	643550	2445	—
Üzleti költségek.					
11	Erdőrendezés és felmérés --- --- ---	67130	71000	—	3870
12	Tüzifa-vágatás és szállítás --- ---	1126448	1118656	7792	—
13	Épület- és műszerfa-vágatás és szállítás --- --- ---	747362	747570	—	208
14	Fagyártmányok előállítása --- ---	311378	312185	—	807
15	Faszén termelése és szállítása ---	135141	142270	—	7129
16	Erdőművelés --- --- ---	201795	202612	—	817
17	Mellékhaszonvételek --- --- ---	42866	30166	12700	—
18	Üzleti épületek és szállítási esz- közök --- --- ---	229369	231804	—	2435
19	Anyagok és termények vásárlása	89080	93424	—	4344
20	Leltári tárgyak beszerzése --- ---	23150	23850	—	700
21	Egyéb előre nem látható költségek	40950	40170	780	—
	Összeg	3014669	3013707	962	—
	Kiadások összege	4975826	4932664	43162	—

Rovat	K i a d á s o k	1896.	1895.	1896. évre tehát	
		évi előirányzat		több	keve- sebb
		f o r i n t			
22	Állami segély az országos erdei alapnak az erdősítések és cse- metekertek költségeinek rész- beni fedezésére		10800	—	10800
	Főösszeg	4975826	4943464	32362	—
	.Bevételek.				
1	Főhasználat:				
	a) tűzifa	2340642	2255653	84989	—
	b) épület- és műszerfa	4059660	4064846	—	5186
	c) fagyártmányok	451136	405844	45292	—
	d) faszén	253062	303572	—	50510
2	Mellékhaszonvételek	644825	635818	9007	—
3	Anyagok és termények	45730	44180	1550	—
4	Leltári tárgyak	1905	1820	85	—
5	Téritmények	1030	1385	—	355
6	Egyéb bevételek	161698	158958	2740	—
6a	Perköltségek	5180	5430	—	250
	Bevételek főösszege	7964868	7877506	87362	—
<p>*) A személyi járandóságok rovatán 43673 frttal van több elő- irányozva, mint a mennyi az 1895. évre engedélyezettett. És pedig az 1895. évi előirányzatban részletezett személyi járan- dóságok folytatólagos rendezésére ..... 19500 frt, továbbá a központi erdészeti osztályokban alkalma- zott 4 napidíjas és 3 segédszolgának illetményeire ..... 3504 „ Az erdészeti altisztek fizetésének emelésére 650 egyén részére ..... 20700 „</p> <p>Összesen 43704 frt. Ebből megtakarítás a mellékjárandóságoknál ..... 31 „ Marad 43673 frt.</p>					

A részletezés szerint a kincstári erdők 1896. évi összes bevételei	7,964.868	frt.
rendes kiadásai	4,975.826	„
a várható tiszta jövedelem	2,989.042	frt.

Összehasonlítva az 1896. évi előirányzatot az 1895. évvel, kitűnik, hogy az 1896-ban remélhető rendes bevétel 87.362 frttal, a rendes kiadás 32.362 „ nagyobb, s ehez képest a várható tiszta jövedelem 55.000 frttal kedvezőbb.

A kiadások és bevételek egyes rovatain mutatkozó eltérések indoklásául a következőket terjesztem elő:

Kiadás.

Kezelési kiadások.

1—8/a. rovat.

A kezelési kiadások összes rovatain együttvéve 39.755 frt több szükséglet mutatkozik, és pedig a mint már a tuloldalalon jeleztem, különösen azért, mert a személyi járandóságok rovatán a többlet 43.704 frtot tesz ki.

Már a múlt évben az 1895. évi előirányzat tárgyalásakor adtam elő annak elkerülhetlen szükségességét, hogy az állami erdőtisztek is fokozatosan oly fizetésemelésben részesíttessenek, a milyenben az 1893. évi IV. t.-czikk alapján a más állami szakmáknál alkalmazott tisztviselők részesültek.

Hogy ezen czélt fokozatosan elérhessem, az 1895. évi előirányzatban részletezett személyi járandóságokra 19.500 forintot vettem fel.

Szükséges volt továbbá gondoskodnom arról is, hogy a központi 4 erdészeti osztályban alkalmazott négy napidijas és három segédhivatalszolga illetményei, mint tényleg az erdészet által fizetett illetmények, szintén az államerdészet előirányzatába vétessenek fel, mely költség egészben 3504 frt.

A kincstári erdészeti altisztek, u. m. erdőőrök és faraktárőrök jelenlegi fizetését már szintén szabályozni kellett, mert a

fizetések és az előmeneteli viszonyok ezen fontos feladatokra hivatott személyzetnél oly sanyaruak, hogy az illetmények némi javítása továbbra nem halasztható.

Ezen javítás tervezetem szerint a következő:

16	főerdőr	fizetésénél,	egyenként	60	frt	=	960	frt.	
38	erdőr	"	"	50	"	=	1.900	"	
297	"	"	"	20	"	=	5.940	"	
3	"	"	"	70	"	=	210	"	
296	"	"	"	40	"	=	11.840	"	
							Összesen	20.850	frt.

Ebből ideiglenes megtakarítás --- --- --- 150 "

előirányoztatik 20.700 frt.

A *kezelési költségek* majdnem minden többi rovatán az 1895. évekhez képest valamivel nagyobb összegeket kellett felvenni, mert a kezelési teendők évről-évre szaporodnak, s kapcsolatosan szaporodnak az azokkal járó költségek is. Csupán a lőtartási és utazási átalányok és a kezelési épületek fentartásánál lehetett a szükségletet leszállítani.

Közterhek.

9—10 rovat.

Az *adó- és közterhek* rovatán az 1895-ödiki előirányzathoz képest 3.281 forinttal, a tényleges szükségnek megfelelően, többet vettem fel, mert az utadó szaporodott és a megvásárolt birtokok után is új adók rovattak ki. Ellenben az *egyházi és jótékonycélok* rovatán a szükséglet 846 forinttal apadt.

Üzleti költségek.

11—21. rovat.

11. *Erdőrendezés és felmérés.* A tényleges szükség, de egyúttal a legnagyobb takarékoság szem előtt tartásával e rovaton 3870 forinttal kevesebbet vettem fel, mint a mennyi a folyó évre engedélyeztetett.

12. *Tűzifavágatás és szállítás.* Nagyobb mennyiségű tűzifa termelése és szállítása van tervbe véve, a mennyiben az épülő

erdei pályák segítségével oly tüzifaanyagok is hozatnak elő, melyek eddig értékesíthetők nem voltak. Ez által a 7792 forintnyi több szükséglet indokolva van.

13. *Épület- és műszerfavágatás és szállítás* rovatán az 1896. évre 208 forinttal kevesebb szükséges.

14. *Fagyártmányok.* A szükségletnek megfelelő és pedig 807 forinttal kisebb összeg vétetik fel.

15. *Faszéntermelés és szállítás.* A faszénszükséglet kevesbedvén ezen rovaton 7129 forinttal kevesebb lesz előreláthatólag a kiadás.

16. *Erdőművelés.* A költséget a legszükségesebb összegben állapítottam meg s így az előirányzat 817 forinttal kisebb.

17. *Mellékhaszonvételek.* Zsarnóczán nagy mennyiségű téglá értékesítésére van alkalom s bár itt a költségek jelentékenyen, egészben 12.700 forinttal emelkednek, de a bevételek is megfelelő arányban nagyobbodnak. Ezen a rovaton különben a nagyobbmértvű tilalmazások, kiterjedt tisztások felfásítása stb. következtében a jövedelem évről-évre csökken.

18. *Üzleti épületek és szállítási eszközök.* Rendkívüli tatarozási munkákra ez évben nincs szükség s így 2435 forinttal kevesebbet irányoztam elő.

19. *Anyagok és termények vásárlása.* A tényleges szükséglet és egységárak szambavételével ezen a rovaton 4.344 frttal kevesebb fog szükségeltetni, mint a folyó évben.

20. *Leltári tárgyak beszerzése.* A tényleges szükség vétetvén alapul, e rovaton 700 forinttal kevesebbet irányoztam elő.

21. *Egyéb előre nem látott költségek.* A mult évi eredmények alapján ezen kiadási tételt 780 forinttal fel kellett emelnem. Ezen a rovaton számoltatnak el ugyanis az elemi és rovar-károk okozta költségek, a vágásörök ideiglenes felfogadásával járó költségek, a munkások gyógyszer-szükséglete stb., s ezen költségek — a tapasztalás szerint — majdnem évről-évre emelkednek.

Bevételek.

1—6 a). rovat.

1. a) *Tüzifa eladás.* Jóval nagyobb mennyiségű tüzfánk értékesítése lévén kilátásban, mint az 1895. évben, ezen a rovaton legalább az előirányzott 84.989 forinttal nagyobb bevétel várható.

b) *Épület- és műszerfa.* Az előreláthatólag értékesíthető anyagok mennyiségére való tekintettel, ezen a rovaton 5186 forinttal kevesebbet irányoztam elő.

c) *Fagyártmányok.* Különösen a vasuti talpfáknak nagyobb mennyiségben való termelése és a kedvezőbb egységárak biztosítják az előirányzott 45.292 forintnyi bevételi többletet.

d) *Faszén.* A faszénkereslet apadása folytán, ezen a rovaton 50.510 forinttal kevesebb bevételt irányoztam elő, de az itt mutatkozó hiány bőven megtérül a üzifaeladásnál várható nagyobb bevétel által.

2. *Mellékhaszonvételek.* Az előirányzott összeg 9007 forinttal emelkedik, a mi legfőképen a zsarnóczai erdőhivatal kerületében megnyíló nagyobb téglauzemnek tulajdonítandó.

3. *Anyagok és termények.* Az előreláthatólag értékesíthető anyagok mennyiségére való tekintettel, 1550 forinttal nagyobb bevételt vettem fel.

4. *Leltári tárgyak.* Ezen czímen 85 forinttal nagyobb bevétel várható.

5. *Téritmények.* Az előrelátható körülményekre való tekintettel, 355 forinttal kevesebbet vettem fel.

6. *Egyéb bevételek.* A multban elért eredmények szolgálván ezen rovat megállapításánál zsinórmértékül, 1896-ra 2740 forinttal nagyobb bevételt irányoztam elő.

6. a) *Perköltségek.* A valószínűségnek megfelelően 250 forinttal kevesebbet vettem fel az előirányzatba.

Jelentés.

az erdővásárlási alap állapotáról.

Az 1884. évi XXVI. t.-cz. 1. §-a rendelkezése alapján az urbéri rendezés következtében, avagy törvényhozási engedély alapján eladott állami erdők faállományáért befolyt pénzről és ennek felhasználásáról, az 1894. évet illetőleg, a következőket van szerencsém jelenteni.

Bevétel.

Az 1893. év végéig eladott erdők területe tesz 34.888·27 kat. holdat.

Az 1893. évi pénzmaradvány álladéka	75.371	frt	31 ¹ / ₂	kr.
„ „ „ tartalékbetét	164.798	„	64	„
„ „ „ bevételi hátralék	479.079	„	10	„
„ „ „ vasuti törzsrészvény	507.600	„	—	„
„ „ „ regale kártal. kötvény	1.350	„	—	„
1893. év végén az összes cselekvő vagyon álladéka	1,228.199	frt	05 ¹ / ₂	kr.

Az 1894. évi bevételek a következők:

1. A gödöllői erdőhivatal kerületében a vasut részére átengedett területet faanyagának ára	12	frt	20	kr.
2. Brára község által, a vele kötött csere- szerződés alapján értékkülönbözet fejében fizettetett	4.387	„	55	„
3. A telepítési célra kihatott bogo- jevai erdő faállományának vételárreszlete fejében befolyt	42.377	„	30	„
4. A Bethlenháza községnek átadott 319 holdnyi Lenkusest kladovai erdőrézs fa- anyagának hat évi egyenlő részletben fize- tendő ára	4.981	„	16	„
5. Az aranyidkai bányamű részére át- engedett 10·56 kat. holdnyi erdőterület faállományának ára	230	„	74	„
6. A nagybányai bányagazgatóságnak átadott „kövárremetei“ 3·05 holdnyi és „kis-fen- tősi“ 25·05 k. holdnyi erdő faállományának vételára	374	„	75	„
7. Az Apatin és Priglevitza község hatá- rában telepítési célra kihatott 1046·28 kat. holdnyi erdőterület faállományának vételára	145.582	„	05	„
8. Vételárhátralékok utáni kamatok	645	„	62	„
9. Takarékbetétek utáni kamatok	6.026	„	94	„
10. Regale-kötvények utáni kamatok	91	„	12	„
11. Az orsz. erdei alapnak adott 12.000 frt kölcsön utáni kamat	270	„	—	„

12. A Sponer Andrástól megvett erdőbirtokból kihalított villatelkek eladási árából az erdővásárlási alapnak a telkek árából holdankint 97 frt visszatérített	5.418 frt 54 kr.
13. Takaréketét	74.313 „ 67 „
14. Visszatérített előlegek	42.054 „ 00 ¹ / ₂ „
15. Idegen pénzek	46 „ 40 „
16. Vasuti törzsrészvények 68.000 frt hozzájárulási hányad ellenében	68.000 „ — „
1894. évben tehát eladatott 1403'94 kat. hold erdő és a bevétel	394.812 frt 04 ¹ / ₂ kr.
Ebből levonva az 1893. év végén volt bevételi hátralékból az 1894 folyamán leirt	584 „ 88 krt.
marad bevétel	394.227 frt 16 ¹ / ₂ kr.

Az 1894. év elején volt álladékkal együtt 36.292'21 holdat tesz az eladott erdők területe, az összes bevétel pedig az 1894. év elején volt álladékkal együtt, 1894. év végén 1,622.426 frt 22 krt tesz ki (ebből bevételi hátralékokra esik 442.519 „ 29¹/₂ kr).

Kiadás.

Az 1893. év végeig megszerzett birtokok területe 69.892'61 kat. holdat tesz ki.

Az 1893. év végén a terhelő (kiadási) hátralék volt 11.718 frt 74 kr.

Az 1894. évi kiadások a következők:

1. A Szelényi Gusztáv és Saroltától megvásárolt nagy-lomnitzai 177'71 holdnyi erdőbirtok vételára	30.000 frt — kr.
2. Az Andrássy Gyulától és nejétől megvásárolt 15'43 holdnyi erdő vételára	6.174 „ — „
3. A „Szakadás“ nevű erdő rész kikerekítésére a kolozsvári erdőigazgatóság kerületében vásárolt 0'74 holdnyi birtok vételára	59 „ 50 „
4. A gróf Teleki Gyulától és társaitól vásárolt 2.135'96 holdnyi ingatlan vételára	220.000 „ — „

5. Az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztárba gyümölcsözésre elhelyezett	74.313	frt 67	kr.
6. Vasuti törzsrészcvényekért kifizettetett	68.000	„ —	„
7. A ménésbirtok részére gróf Teleki Gyulától és társaitól vásárolt ingatlanak a ménésbirtok által megtérítendő ára	42.054	„ 00 ¹ / ₂	„
8. Idegen pénzek	46	„ 40 ¹ / ₂	kr.

Az 1894. évben megszerzett birtokok területe 2.139·84 kat.holdat tesz ki, és az 1894. évi kiadások összege 440.647 frt 57¹/₂ kr.

Az 1894. év elején volt álladékkal együtt: a megszerzett erdők területe 69.222·46 kat. hold; s a kiadások főösszege 452.366 frt 31¹/₂ kr.

(Ebből kiadási hátralék; 11.735 frt 14 kr.)

Vagyon állás 1894. év végén.

Összes bevétel	1,622.427	frt 22	kr.
„ kiadás	452.366	„ 31 ¹ / ₂	„

Az összes tiszta vagyon az 1894. év végén 1,170.059 frt 90¹/₂ kr. és pedig:

1894. évi pénzmaradványban	159.657	frt 09	kr.	} 1,181.795 frt 04 ¹ / ₂ kr.
Takarékbetétekben	2.668	„ 66	„	
Bevételi hátralékban	442.519	„ 29 ¹ / ₂	„	
Vasuti törzsrészvény	575.600	„ —	„	
Regale-kötvényekben	1.350	„ —	„	
Levonva a kiadási hátraléket	11.735	„ 14	„	
Marad tiszta cselekvő vagyon	1.170.059	frt 90 ¹ / ₂	kr.	

II. Az állam által kezelt községi erdők.

Az állam által kezelt községi erdők összes kiadásai az 1896. évre 321.338 frttal, összes bevételei pedig 237.950 frttal irányoztatnak elő.

Összehasonlítva ezen összegeket az 1895. évi költségvetés megfelelő tételeivel a kiadásoknál ... .. 9.575 frt
s a bevételeknél ... .. 5.850 frt
többlet mutatkozik.

Ezek szerint a kezelés eredménye most 3.725 forinttal kedvezőlenebb, mint 1895-ben; de ennek főoka az, hogy fizetésjavításokra 6000 frtot fel kellett venni a költségvetésbe. Ezt a már 1895-ben engedélyezett költségzaporulatot nem tekintve, tehát a kiadások most az 5850 frt bevételi többlettel szemben csak 3575 frttal növekednek s így a kezelés eredménye tulajdonképen 2275 frttal javul.

A kiadásoknál és bevételeknél mutatkozó eltérésekre nézve indokolásul a következőket említem fel.

Kiadások.

Kezelési kiadások (1—8. rovat.)

A kezelési kiadások emelkedését a fizetésjavításokra eső, előbb említett 6.000 frton felül legfőbbképen az a körülmény idézte elő, hogy időközben a törvényhatóság kérelmére Tolna vármegye községi erdei is állami kezelésbe vétetvén át, Szegzárdon egy új m. kir. erdőgondnokságot kellett szervezni, melynek költségei összesen 2376 frttal növelik a kiadásokat. Ezzel szemben azonban a bevételek is emelkednek a Tolna vármegye által fizetendő kezelési költségátalánnyal.

Egyenkint tekintve a rovatokat:

I. *A személyi járandóságoknál* daczára annak, hogy a fizetések 6.000 frttal javítottak s hogy a tolnavármegyei községi erdők állami kezelésbe vétele folytán Szegzárdon egy új 1.200 frt fizetéssel, 200 frt lakáspénzzel és 186 frt fa- és föld-illetményváltással javadalmazott főerdézi állomás szerveztetett, összesen csak 4543 frt többlet mutatkozik, a mi abban leli magyarázatát, hogy a volt 14. számú határőrezred vagyonszüksége által fizetett 1600 frt évi igazgatási hányad, mely az 1895. évi költségvetés mint kiadás a személyi járandóságok közé volt felvéve, most a központi igazgatás dologi kiadásai közé helyeztetett át, mivel ezen összegből tényleg nem személyi járandóságok, hanem utazási

költségek, egyéb irodai költségek stb. fedeztetnek, másfelől több erdőtiszt természetbeni lakással láttatván el, ezek eddigi lakpénze beszünttetett.

2. Az *irodabér, irodaszolgatartási és irodai átalányok* rovatánál mutatkozó 3.583 frt többletet a községi erdők kezelésénél jelenleg fentartott 89 iroda költségeinél tényleg felmerült, okvetetlenül kielégítendő több szükséglet fedezésére voltam kénytelen felvenni. Jelenleg ugyanis több erdőtiszt mindössze 60 frt irodabér-átalánnyal 15 frt fűtési és világítási átalánnyal és 20 frt irodai költségátalánnyal van ellátva, mely összegekért az illető aztán, lakásából egy szobát irodául fentartani, azt fűteni, világítani, tisztogatni és irodai szerekkel ellátni köteles. Az előbb említett 95 frtból azonban mindezen költségeket fedezni lehetetlen s ennél fogva 1896-tól kezdve az irodabérátalányt 100 frtban, a fűtési és világítási átalányt 20 frtban és az irodai átalányt is 20 frtban szándékozom megállapítani, s ezen kívül azon tisztvtseleőknek, kik állandó munkással ellátva ninesenek, az irodatisztogatásra is 60 frt átalányt engedélyezek.

3. Az *egyéb irodai költségekre* felvett 2,054 frt, mely az 1895-re megállapított összeget 581 frttal mulja felül, az 1896-ban beszerzendő nyomtatványokra, könyvekre és az irodai felszerelés kijavíttatására szükséges.

4. A *lótartási átalányok* rovatánál felvett 2750 frt többletből a vármegyék székhelyén alkalmazott azon központi főerdészek átalányát szándékozom 350 frtról 500 frtra felemelni, kik saját kerületük teendőinek végzésén kívül az illető vármegyében szervezett többi erdőgongnokságokat is vezetni és ellenőrizni kötelesek, a kik azonban eddig csak a saját kerületükben tett utazásaikra nézve voltak átalánnyal ellátva, a többi kerületekben tett utazásaiknál felmerült fuvar költségeket pedig szabályszerűen felszámították.

A tervezett átalány felemelése után azonban az utóbb említett külön felszámításnak nem lesz többé helye, úgy hogy ilyen módon az egyéb utazási költségeknél és az erdőrendezési kiadásoknál az itt felvett többletnél még nagyobb megtakarítás fog elérni.

5. Az *egyéb utazási költségek* rovatánál az előbb említett intézkedés folytán tényleg 1205 frttal kevesebbre lesz szükség, mint 1895-ben.

6. *A kezelési épületek fentartására* előirányzott csekély összeg az előre látható tényleges szükségletnek megfelelően vétetett fel.

7. *Jutalmakra és segélyekre* s továbbá

8. *Egyéb előre nem látható kezelési költségekre* ugyanazon összegek vétettek fel, mint 1895-ben.

Erdőrendezési és egyéb dologi kiadások.

(9—12. rovat.)

9. *Erdőrendezésre* 1952 frttal kevesebbre lesz szükség, mint 1895-ben. Ezen megtakarítás a fentebb 4. alatt említett intézkedés folytán lesz elérhető.

10. *Csemetekertekre és erdősítésekre* ellenben 1532 frttal több irányoztatik elő, mivel a selyem-tenyésztés emelése érdekében Zala, Somogy, Torontál vármegyékben és Ujvidéken több új eperfa-csemetekert telepítése vált szükségessé.

11. *A leltári tárgyak beszerzése* című rovatnál is több fog szükségeltetni, mint 1895-ben, de a többlet csak 58 frt ellenben

12. *egyéb előre nem látható dologi kiadásokra* 203 frttal kevesebb irányoztatik elő, mint 1895-ben.

Bevételek.

(1—2. rovat.)

1. *A vármegyék és városok által fizetett kezelési költségátalányok* címén 2.634 frttal több bevétel van felvéve, mint 1895-re. Ez a többlet egyfelelől a Tolna vármegye által fizetett 1500 frt kezelési költségátalányból s másfelől a volt naszódvidéki községek által fizetett s most a fizetésjavítások arányában felemelt atalányösszeg többletéből ered, melyek együttvéve 2809 frtot tesznek.

Viszont azonban a számszerű helyesbités folytán Arad vármegye atalánya 75 frttal és a fehértemplomi vagyonközség atalánya 100 frttal csökkentetett. Ezenkívül a fehértemplomi vagyonközség atalányából a központi igazgatásért fizetett 1600 frt a központi

igazgatás bevételeihez helyeztetett át. A bevételek ezen rovatának többi tételei változatlanok maradtak.

2. *Egyéb bevételek* czime alatt 3216 frttal szintén több van felvéve most, mint 1895-ben. Ez a többlet az eddigi eredmények alapján előirt késedelmi kamatokból, néhány újabban állami kezelésbe vett püspökségi és hitbizományi erdő kezelési díjából, az újvidéki erdősítésekkel kapcsolatos mezőgazdasági használatok bérjövödelmének emelkedéséből és az üzemtervek készítéseért egyes birtokosok által fizetett költségek előre látható emelkedéséből származik, melyek együttvéve 4926 frttal emelik ezen rovat bevételeit. Viszont azonban a banai csemetekertnél 1895-ben csemete-eladásból remélhető bevételként előirányzott 300 frt, s továbbá a beszterczei erdőigazgatóságnál nem községi vagyont képező erdők kezelési díjaként előirányzott 1.410 frt elhagyattak, mivel ezen bevételekre 1896-ban már nem lehet számítani.

Erdőfelügyelőségek.

Kiadás, 3. czim.

Az erdőfelügyelőségek előirányzatába az 1895. évre megállapított költségvetéstől eltérőleg 5.000 frttal nagyobb kiadást kellett felvenni, az erdőfelügyelőségi személyzet fizetéseinek és lakpénzeinek javítására, mert az 1895. évben tényleg már felemelt fizetések és lakbérek fedezéséhez az előirányzott nagyobb pénzösszeg multhatlanul szükséges és állandó kiadást képez.

Erdőőri szakiskolák.

Kiadás, 4. czim. — Bevétel 2. czim.

Az országos erdei alap jövedelme, tekintettel a kopárok beerdősítésével járó s évről-évre fokozódó kiadásokra, az erdőőrök nevelésével egybekötött költségek fedezésére már nem elegendő, — szükségesnek mutatkozik tehát, hogy az erdőőri szakiskolák költségei is, úgy miként a többi gazdasági szakiskolák költségei, az állami költségvetés külön czime alatt irányoztassanak elő.

Országos erdei alap.

Kiadás, 5. czim. — Bevétel 3. czim.

Az országos erdei alapot terhelő nagyobb kiadásokra vonatkozólag a következők jegyeztetnek meg:

1. A Mátra vidékén, nevezetesen a Tarnavölgyben fekvő vizmosás kopár területeknek befásítása, ugy a kérdéses s több ezer holdra terjedő területek hasznosítása, mint az ezek alatt elterülő mezőgazdasági területek megvédése szempontjából sürgős szükséggé vált, annyival inkább, minthogy ezen kopárok a mezőgazdaságra már is felette káros következményekkel vannak, s a községek lakosai a kopárságok által előidézett elemi csapások következtében annyira elszegényedtek, hogy az erdősítéssel járó költségeket viselni képtelenek. Az erdősítések elhalasztása pedig, még szomorubb következményeket vonna maga után. Ezen kopárok befásítása már 1895. évben kezdetét vette, s hosszu időn át évenként közel 5.000 frt költséget fog igényelni.

2. A fiumei Karsthegység kopárainak befásítása érdekében ugy a város, mint a kormányzóság is lépéseket tettek. Ezen nagy költséget igénylő kopároknak közigazdasági szempontból való befásítása hasonlóan halaszthatlan teendőt képez, s miután Fiume érdekében az ország már is nagy áldozatokat hozott, ezen erdősítések elől sem lehet kitérni, mert a város terjeszkedésére nézve felette fontos, hogy a kopárok beerdősíttessenek s a hegyomlásoknak lehetőleg eleje vétessék.

3. Az alsó Duna mentén, nevezetesen Coronini és Moldova községek határában hasonlóan nagyobb terjedelmű kopár területek várnak befásításra, melyek szintén nemcsak a községek létérédekének biztosítása, hanem általános közigazdasági szempontból s az országos közlekedés fentartása céljából is el nem halaszthatók.

4. A mezőség nagy terjedelmű kopárainak közigazdasági szempontból való befásítása szintén halaszthatatlan és országos érdekű teendő.

5. Ezeken kívül az ország területén előforduló nagyszámu s kisebb-nagyobb terjedelmű kopár, vizmosások és futóhomok területeknek befásítása s azoknak termőképességé tétele közigazdasági szempontból az eddiginél kiterjedtebb mértékben foganatosítandó.

Mulhatlanul szükségesnek tartom tehát, hogy az országos erdei alap jövedelmei, — mindaddig, míg ezt az ország érdeke megkívánja, első sorban a kopárok erdősítésére fordítottassanak, annnyival is inkább, minthogy az erdősítések elhalasztása — nem tekintve a közvetlen károkat — a jövőben még nagyobb kiadásokat fogna okozni.

Az erdőőri szakiskolák költségeit, melyek eddig ezen a czimen irányoztattak elő, tekintve, hogy az országos erdei alap jövedelmeire, az előadottak szerint, más irányban van szükségem, külön czim alatt irányoztam elő.

Lapszemle.

A bükkfa nemei és földrajzi elterjedése. A „Bulletin de la société centrale forestiere de Belgique“ 1896. évi február havi füzetében A. Wesmaeltől egy érdekes czikk jelent meg, melyet kivonatossan az alábbiakban közlök.

A Faguskok családja többféle fanemet foglal magában és pedig: I. osztály *Eufagus*. Levelek őszszel lehullanak; rügylevelek fodrosan állanak. 1. *Fagus ferruginea*. (Hazája Északamerika.) — 2. *F. sylvatica*. (Hazája Európa.) — 3. *F. Sieboldii*. (Hazája Japán.) — 4. *F. Obliqua*. (Hazája Chili.) — 5. *F. antarctica*. (Hazája Chili déli része.) — 6. *F. Gunnii*. (Hazája az oláhországi hegyek.) — 7. *F. alpina*. (Hazája Chili déli része.) — 8. *F. procera*. (Hazája Chili déli része.) — II. osztály. *Nothofagus*. Levelek örökzöldek; rügylevelek nem állanak fodrosan. 9. *Fagus Dombeyi*. (Hazája Chili déli része.) — 10. *F. betuloides*. (Hazája Délamerika egész a Tüzföldig.) — 11. *F. Menziesii*. 12. *F. Fusca*. 13. *F. Solandri* és 14. *F. clifortioides*. (Hazájok Uj-Zéland.) — 15. *F. Cunninghamii*. (Hazája Oláhország.)

A közönséges erdei bükknek (*Fagus sylvaticá*-nak) szintén többféle válfaja van, melyek azonban nem birnak erdészeti jelentőséggel, hanem csak mint diszfák szerepelnek. A válfajok különben: *Fagus sylvatica purpurea*. (Vérbükk.) Vérpíros levelekkel. Duroi találta a thüringiai erdőkben. Pollini szerint előfordul az